

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 48 kor.
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy hóra ... 4 kor.

Nyitási költségek
munkálapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Tózszei főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, október 3.

A „hősök.”

.... Nem, nem. Ántánt-barátnak lenni, ántánt-politikát hirdetni nálunk nem volt veszélyes dolog. Akik tették, nem voltak hősök, nem voltak martirok. Az ántánt-ügynökök nem „vetették kockára lelküket” és nem vitték vásárra bőrüket. Nálunk a hajuk szála se görbült meg.

A monarchiában mindenki büntetlenül lehetett az ellenség rajongója. Nem úgy, mint odaát, ahol egy kicsit keményebben bántak el azokkal, akik az ellenség győzelmét várták. Az angolok habozás nélkül kivégezték Casementet, a franciák könyörtelenül agyonlőtték Bolo pasát a vincennesi erdőben s államférfiaik egyik legnagyobbját: Cailleauxot börtönre vetették, Malvyt pedig száműzték. Ellenségeinknél halál, börtön és száműzés várt a „defaitistákra”, nálunk az ántánt-politika hirdetői szabadon garázdálkodhattak.

Kramarc, Kiofac és társaik a monarchia szétdarabolását hirdették. Nálunk amnesztiát kaptak és túrtuk, hogy diadalmenetben vonuljanak végig Prága utcáin. Mi nem büntettük a pánszlávok üzemelt és elnéztük, hogy Goldisek csak a legutóbbi napokban is kétségbe vonják Erdély hova tartozandóságát. A monarchiában tehát az ántánt cimborájának lenni nem volt veszedelmes dolog. Azok az álbéke-apostolok, akik a megegyezéses békét összetévesztették a megadásos békével, dehogyan voltak hősök. Jámbor stréberek voltak és azok ma is. A mindenáron való békekötés hirdetése eszköz volt nekik csupán a felszínre kerüléshez, az érvényesüléshez.

A mi elnézésünk egyre merészebbé tette őket. Sajtójuk az ellenség pionirja lett, nem hangzott abból egyetlen magyar ének sem, az ántánt-hymnus foslányait zugatják még mindig és igazságuk nem magyar igazságok. Igazuk van a velünk polemizálóknak, hogy a mi instrumentumunk a tárogató, ez a régi magyar hangszer, melynek ujjongó öröme és sirató bánata egy mélységből fakad: a magyar szívből.

Ál igazságokat mi nem ismerünk, mi nem tudunk, de nem is akarunk szélsőséges eszmékkel rokonszenvezni s hogy demokratáknak lássanak bennünket, nem aggatjuk magunkra a bolsevikizmus köpönyegét. Mi rajongunk a magyar földért, a magyar városokért, falvakért, a magyar kéz alkotásaiért és szemben talál bennünket minden olyan perverz politikai irányzat, mely hű érvényesülés céljából ide akarja hurcolni az orosz pestist, hogy lángba borítsa a magyar városokat és falvakat.

A vészprófétákról mondottunk kemény ítéletet. Azokról a belső ellenségekről, akik nem állottak a háboru egész folyamán egyetlen eszköznek a leszerelést, a meghódolást, a gyáva megadást ajánlani. Ők voltak azok, akik készen állottak elalkudni évezredek, öröklött kínszenvedéseinket. Nagyon jól tudták ők, hogy az ántánt-béke a magyar korona legszébb ékköveit akarja kitördelni, mégis a mindenáron való megegyezést sürgették. Az ántánt

csillaga vakította és vezette őket. Nekünk a szívünk szakad meg a gondolatától is, hogy egy talpalattnyit elvegyenek tőlünk Magyarország vérrel szerzett, becsülettel megtartott földjéből.

A Bulgária teteméhez hívott vészprófétákat kissé megzavartuk örömujjongásaikban és figyelmeztettük, mennyire frivol módra viselkednek ők, akik az egész háboru alatt egyebet se tettek, mint hogy az ántánt eszével gondolkodtak. Az ántánt magyarországi helytartói ők, akiknek lelkében úgy gyuladtak ki az örömtűzek, amikor Bulgária az ellenség lábaihoz omlott, mint Párisban és Londonban.

Dante poklának kétségei valóban égethetik a vészpróféták lelkét, melynek beteges törekvése négy hosszú esztendőn át ébren tartotta az ellenség reményeit és szította kitartását. Elhisszük, hogy a háboru elején harcba induló bakáink ajkán termett kis dal: „Megállj, megállj kutya Szerbia” szebben hangzott volna a vészmadarak fülebe ilyenformán: „Ej, ej, dicső Szerbia!” Csak azt nem hisszük el nekik, hogy veszélytelen politikai játékuk miatt valóban martirok és hősként bámulják önmagukat.

Ne felejtjük el, hogy Casement martir volt, de Kiofac csak hazaáruló.

Megkötötték az előzetes bolgár békét.

(Nis és Üszküb közt tartóztatjuk fel az entente-ot. — Magyarországra támaszkodik Németország.)

Szöfiából jelentik: Üzleti körökből jelentik: A bolgár megbízottak és az entente hatalmak megbízottai ma reggel aláírták az előzetes béke megállapodásokat. Részben a fegyverszünet, részben a fegyvermegállapodások aláírása folytat minden valószínűség szerint megszűnik az érintkezés Bulgária és a központi hatalmak között, mint-hogy a békefeltételek egyik főfeltétele volt Bulgáriának a központi hatalmaktól való elszakadása.

Berlinből jelentik: A bolgár front helyzetére vonatkozólag itteni katonai körökben azt remélik, hogy sikerülni fog az entente csapatait Niss és Üszküb között feltartóztatni és így a Niss—uskováci medencét megvédelmezni. Hangsúlyozzák, hogy a leküldött erősítések

teljesen elegendők, valamint hogy a bolgár csapatok hozzánk csatlakozva egységes szellemben folytatják a harcot. Jellemző az itteni hangulatra, hogy Sterseman liberális képviselő egy négy nappal ezelőtt megtartott konferencián azt hangoztatta, hogy a német birodalomnak nem Auszriára, hanem Magyarországra kell támaszkodni, mert ha valahol, úgy csak Magyarországon van meg ez a nemzetközi egységadta energia, amely a további kitartást garantálja. A nehéz ipar és a bankokrácia egyhanguan követeli a balkáni vasut további megtartását. Mindazonáltal a balkáni vasut a mai naptól fogva nem közlekedik.

Berlinből jelentik: Szöfiából ideérkező hírek szerint a várostól délre harc volt, de egyelőre még nem tudják, hogy mely hadviselő felek között folyt le.

Clemenceau ez évben nem köt békét.

Zürichből jelentik: A Matin jelentése szerint Clemenceau szombaton Epinalban kijelentette, hogy csak akkor fog az ellenséggel béketárgyalásokat kezdeni, mielőtt Foch tábornok ebben az évben befejezi a hadműveleteket.

Bécsből jelentik:

A francia közvéleményben ugylátszik már tisztában vannak azzal, hogy a bolgár operáció beszüntetése nem hozza meg a nyugati hatalmak részére azt a teljes megkönnyebbülést, amelyre számítottak.

A nyugati frontról a következőket írja a Depeche de Toulouse: Németország mindenütt segítségére szedett szövetségeseinek. Nem jól tennők, hogyha a háboru sorsának eldőlését Macedóniában és Syriában remélnők és ettől várnók az általános békét. Ha Bulgária békét kötött, akkor a nyugati fronton fog a döntő küzdelem kezdődni, a németeknek nem kell tovább erejüket a többi frontokra szétforgácsolni...

Berlinből jelentik: Aulard professzor, a Sorbonne tudós tanára, a francia pacifista körök nevében érdekes fölhívást intézett a kormányhoz, a radikális és szocialista pártokhoz a Pays hasábjain. Elmondja, hogy bár Burián békejegyzékére az egyetlen méltó válasza az elutasítás

volt, a békejegyzék megmutatta, hogy Ausztria-Magyarországban és Németországban erős békehangulat van, amit nem szabad kiaknáztatlanul hagyni.

— A német és osztrák kormány (a magyarokat szándékosan nem említi) kétségkívül számolt azzal a refus-vel, amit jegyzékükre kaptak. Tulajdonképpen ezt várták, ezt akarták. Ausztria-kormányának talán szívesen venné, ha megragadná a békejobbát, de a német császár nem kívánt egyebet, mint újabb bizonyítékát a mi törhetetlen háborus készségünknek.

— De a németiség épp úgy vágyódik már a békére, mint a francia, angol, vagy olasz nép. Ezért nem szabad abban a hitben hagyni, hogy mi vagyunk a gonosz vérengzők, mi akarjuk vég nélkül elnyújtani ezt a szörnyű háborút.

— A francia kormány, vagy a parlament intézzen deklarációt a német néphez, világosítsa föl, hogy Burián és a németek eddigi békeajánlata nem volt békeajánlat, semmit se kínált, se komoly biztosítékot a békére, semmit, csak egy csapdát, melybe bele akarta ugratni a jogért és igazságosságért küzdő nemzeteket...

És így tovább. Ezt akarja Aulard üzentetni a német népnek. A francia pacifisták nevében. Ugyan, mi „izenhetnépe” akkor ha pacifisták

igy beszélnek, a francia háborús pártiak a német népek?

Bécsből jelentik: A német szociáldemokraták békeindítványt terjesztettek elő, amely a lényegben megegyezik a Wilson-féle javaslattal.

Ebben többek között követelik Belgium, Szerbia és Montenegró helyreállítását egy nemzetközi alappól, amelyhez minden hadviselő államnak hozzá kell járulni.

A keleti kérdés a népek önrendelkezési joga alapján szabályoztassék.

Ami a lengyel kérdést illeti, magukra a lengyelekre kell bízni, hogy egy Varsóban összehívandó nemzetgyűlésen érvényesítsék önrendelkezési jogukat.

A bresztlitovszki és bukaresti békeszerződéseket az államok egy közös kongresszusán felül kell vizsgálni.

Ausztria-Magyarország kijelenti készségét, hogy hajlandó Olaszországgal az összes vitás területi kérdéseket az önrendelkezési jog alapján tárgyalás alá venni.

Az osztrák kormány kész a nemzetiségek viszonyát a birodalomhoz a szabadság és teljes önkormányzat alapján szabályozni.

Bécsből jelentik: A Vossische Zeitung közli a Corriera della Sera jelentését, mely szerint a belga kormány értesítette az entente kormányokat, hogy Belgium a háború után minden nemű kötelező semlegességéről lemond és külpolitikai viszonyait illetőleg teljesen szabad kezet tart fenn magának. Az entente hozzájárul Belgiumnak ehhez a határozati javaslatához.

Bécsből jelentik: Diplomáciai körök értesülése szerint az angol kormány válasza Burián gróf legutóbbi békeajánlatára tegnap megérkezett. A jegyzék visszautasítja Burián gróf külügyminiszter ajánlatát, de nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy Burián válaszolni fog az angol jegyzékre.

Miksa badeni herceg kancellár-jelölt.

(Elszász-Lotharingia köztársaság lesz? — Megalakul a héten a német parlamentaris kormány.)

Berlinből jelentik: Payer jelöltsége a kancellári állásra — amellyel tegnap még számoltak — ma már teljesen meghiúsultnak tekinthető. Payer kijelentette, hogy a kancellári megbízatást nem vállalhatná el, de nagyon valószínű, hogy Payer továbbra is meg fog maradni alkancellárnak az új kormányban.

Helpette Miksa badeni hercegről beszélnek most, mint a császár jelöltjéről. Ő fogja a többségi pártokkal a tárgyalásokat felvenni. Miksa badeni herceg megérkezett Berlinbe, de a pártvezérekkel a tegnapi napon még nem tárgyalt. Jelöltsége ellen, dacára annak, hogy igen kedvelik, különböző pártokból aggályok nyilvánulnak meg, különösen a szociáldemokratáknál. Miksa badeni herceg programja a koalíciós kabinet megalakítása, amely terv ellen a szociáldemokraták igen hevesen küzdenek. Minden oldalon az a meggyőződés uralkodik, hogy a német belügyi válságot csak nagy nehézségekkel lehet megoldani. A mai tárgyalások során fog kiderülni, vajjon Miksa badeni herceg jelöltsége továbbra is megmaradhat-e, avagy új emberrel kell a kancellárjelöltek sorában számolni.

Berlinből jelentik: A kancellárválasztás még nincs megoldva. Még mindig Miksa badeni herceg jelöltsége áll előtérben. Miksa herceg ma hosszabb tárgyalásokat folytatott a pártvezérekkel.

Berlinből jelentik: Valószínű, hogy a közeli napokban, sőt talán már holnap szerdán megjelenik az új kancellár kinevezése és akkor előtérbe kerül a koncentrációs kormány megalakításának terve, amikor a koncentrációs kormány többségével a konzervatív frakciók ellentétbe kerülnek. Ami a miniszteri lisztát illeti, ez az utolsó órákban megváltozott. Erzberger kancellársága kétséges. Több helyen hivatásos diplomatát akarnak erre az állásra és az a terv merült fel, hogy Erzberger tárca nélküli tagja lesz a kormánynak, Stresemann továbbra is megmaradt pártjának elnöki tisztségében és tárcát nem vállal. Scheidemann szintén nem akar miniszter lenni.

Egy vezető politikus, aki résztvevett a mostani tanácskozásokban, a következő nyilatkozatot tette: Valószínű, hogy e héten megalakul Németország első parlamentaris kormánya. A pártok már megállapodtak egymással és örömdetes megállapítást nyert, hogy semmiféle harc nincs a miniszteri tárcák körül. A fődolog az, hogy a

német politika a parlamentaris kormány alapításával egységes, szabadelmű és demokratikus lesz. Hogy az új kormány békepolitikát fog követni, az természetesen a mai idők viszonyai között kétségtelen, mert hiszen ennek a parlamentizálásnak a jelentősége az, hogy ezzel a módszerrel jobban egyengethetik a béke útját, mint eddig.

Berlinből jelentik: A többségi pártok programja még nincsen pontokba foglalva, de a badeni herceg azonosítja magát a többségi pártok törekvéseivel. A döntés a szociáldemokrata párt mai ülésén fog megtörténni. A program főleg a birodalmi gyűlés többségének 1917. évi július havában hozott béke határozatán épült fel. Egy és más kérdésben, így például népszövetségnek kérdésében szabatosan körvonalozza a többség álláspontját és nem hiányzik a programból a nyilatkozat Belgiumot illetőleg sem. A keleti határszéli országok önrendelkezési jogát világosan ki nyilatkoztatja a program és nyomatékosan emeli ki a porosz választójog behozatalának mellőzhetetlenségét. Kívánja a program, hogy az ostromállapot enyhüljön és Elzász-Lotharingia önálló kormányzatot kapjon.

Berlinből jelentik: A többségi pártok tegnap állították össze új programjukat, melynek álláspontjára Hertling utódjának helyezkedni kell. A program főbb pontja a porosz választójogi reform. A másik főbb pontja Elzász-Lotharingia önálló állami szövetségbe való alakítása. Ez a kérdés azonban még nincsen tisztázva. Nyílt kérdés, hogy a német államszövetség új tagja monarchia lesz-e, vagy köztársaság. Amire Hamburg esetében már van precedens. A hadicélok revízióját is valószínűnek tartják Belgiumra és a breszt-litovszki határozatokra vonatkozólag. Az új minőség a keleti béke szerződés revíziójára vonatkozólag a többség programja alapján fog új formulát keresni.

EGYESÜLET

— A Kölcsey Egyesület és a Fiksharmónia Egyesület elnöksége ezúton értesíti a választmányi tagokat, hogy ma, csütörtökön (3-án) délután 5 órakor a kulturpalota könyvtárában együttes ülést tart. Tárgy: A közös tulajdont képező zongora-ügyben való határozathozatal.

St.-Quentin elfoglalták a franciák.

(Uj állásokba vonultak vissza a németek.)

Berlin, október 2. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: Flandriában Cambray két oldalán és a Champagneban kivédjük az ellenség heves támadását. A nyugodtabb frontszakaszokon St.-Quentin mellett Reimstől északnyugatra és az Argonneoktól nyugatra kiugró vonalaink egyes részeit hátsó állásokba vontuk vissza.

Rupprecht trónörökös hadcsapata: St.-Deutól északra ellenséges támadások visszaverése alkalmával körülbelül száz foglyot ejtettünk. Az Yperntől Rooselore és Manin felé vezető utak két oldalán az ellenség többszörösen sikertelenül támadott. Ledegenbe befészkelte magát az ellenség. Ellenlökéssel a falu keleti részét vissza foglaltuk. Menintől északra az Aigach alezredes vezénylete alatt álló hatodik tartalék gránátos ezred különösen kitüntette magát. A 132-ik gyalogezred Pense őrnagy parancsnoksága alatt az itt lefolyt legutóbbi harcokban szintén nagy érdemeket szerzett. A Maastól délre visszavertünk ellenséges részleges támadásokat. A cambrayi csata ötödik napja ismét az ellenség teljes kudarcával végződött. St.-Quentinről északra sziléziai és hesseni hercegségbeli ezredek nyolcszoros ellenséges rohamot vertek vissza. Tovább délre az ellenség Abancourt és Bandigny helységeken, valamint Clecourtól délre Ouvillers felé nyomult előre. Ellentámadásunk, melyekben az 55-ik tartalék gyalogezred ismét különösen kitüntette magát, visszavetette ellenséget. Abancourton és Baulignyn át is kiszabadította Rlecourt vitéz württembergi védőit az ellenséges átkarolásából Cambray ezrede, valamint schleswig-holsteini, brandenburgi és bajor ezredek megfújtották az ellenséges roham támadásait. Potmily az ellenség kezén maradt.

Böhm vezérezredes hadcsapata: A Lecatelelt és az Oise közötti arcvonalunk az utolsó előtti éjszaka óta St.-Quentinről keletre halad el Bertheincourt felé az Aisne mentén. Az Estrouis—Jancourt—Lestine szakasz ellen napközben heves ellenséges támadások fejlődtek ki Sorarchett két oldalán nyomuló ellenséget keletporoszországi és poseni zászlóaljok Chevalerie VI. hadosztályparancsnok személyes vezénylete alatt ismét visszavetették őket. St.-Quentin, ahol tegnap csak felderítő osztagok állottak, az ellenség megszállotta.

A német trónörökös hadcsapata: Előrsi csatározások az Ailette és Aisne között Reimstől északnyugatra csapatainkat a Vesle mellől hátsó állásokba vontuk vissza. Az ellenség gyenge osztagokkal utunk nyomult és este a Vantelai-Villers-Francent vonalat érte el. Champagneban a franciák ismét megkezdtek egységes támadásaikat. Ezek délelőtt a St.-Marieptől Naritoisig terjednek. Helyi betörési pontokat ellenlökéssel többnyire megúsztattunk az ellenségtől. A csata kezdete óta a fronton álló porosz és bajor hadosztályokon kívül tegnap különösen a 406. számú gyalogezred tüntette ki magát. Állásaink, melyeket az utolsó előtti éjjel foglaltunk el az Aisne két partján a Monthoisol-Hallerogen és az Autai erdőn át északra húzódnak el. Az Arognues erdőn át Apremontba. Előcsapataink többszörös ellenséges támadást vertek vissza e vonal előtt.

Gallwitz hadcsapata: Helyi támadó vállalkozásokba az amerikaiakat visszavertük az agnel erdőből és a csatlakozó vonalakból. Tegnap húszhat ellenséges repülőgépet és három kötött gébhajót lőttünk le. Schlejch százados harmincötödik, Nay alörmeister harmincadik légi győzelmét aratta. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ezernél több spanyol-beteg Aradon.

(Két iskolát bezártak. — Nincs bejelentési könyvszer. — Két haláleset. — Aradi orvosok nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny ma megírta, hogy a tömeges spanyol-betegség miatt Budapesten bezárták az összes iskolákat és a főváros közegészségügyi tanácsa radikális intézkedésekhez fog nyulni, hogy valamiképen megakadályozza a járvány terjedését. Értesülésünk szerint a főváros vezetősége a színházak, mozik és mulatóhelyek bezárását is tervbe vette.

Ma Aradon is bezárták két iskolát, amelyeknek a növendékei között nagy mértékben lépett fel a járvány. De a polgárság körében is igen sokan betegedtek meg spanyol-náthában. Hozzávetőleges becslés szerint Aradon most ezernél több ember betegedett meg spanyol-betegségben. Az esetek túlnyomó része enyhe lefolyású, de azért igen sok esetben lépett fel tüdőgyulladás, vagy mellhártya-lobosodás. Eddigél mindössze két halálesetről van tudomása dr. Tisch Mór városi tisztii főorvosnak, aki egyébként a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Ma délelőtti előterjesztést tettem Löcs Rezső helyettes polgármesternek, hogy rendelje el az árvaházban elhelyezett polgári leány iskoláinak és a Kapa-utcai elemi leányiskolának bezárását. Előterjesztésemben előadtam, hogy a polgári leányiskolában körülbelül negyven növendék, a Kapa-utcai leányiskolában pedig körülbelül ötven növendék betegedett meg spanyol-náthában. A helyettes polgármester előterjesztésemre a két iskolát a mai napon bezáratta és így egyelőre tíz napig fog szünetelni az előadás. Amennyiben más iskolákban is tömegesen lépne fel a járvány, azonnal előterjesztésemre az előadások beszüntetésére. Így legalább némiképen izolálni tudjuk a járványt.

— Egyelőre az orvosi tudomány még nem ismeri a betegség csiráját s így nem is tudunk hathatós óvintézkedéseket tenni. De gyanítjuk, hogy érintkezés után terjed a baj és főként ezért kell bezárni az iskolákat. A legnagyobb baj az, hogy az orvosokra nézve nincs bejelentési kötelezettség. Ezt nem is lehet előírni mindaddig, amíg a betegség csiráját nem ismerjük. Maga dr. Frank Ödön miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium egészségügyi osztályának főnöke jelentette ki, hogy most még nem lehet az orvosokat a bejelentésre kötelezni, mert a spanyol-náthát nem lehet azonnal megkülönböztetni a közönséges náthától. Már pedig ha minden nátha-esetet bejelentenek, akkor nem győzzük a fertőtlenítést.

Megkérdeztük a főorvost, hogy hány spanyol-beteg lehet Aradon? A válasz így hangzik:

— Pontos adatokkal nem szolgálhatok, mert az eseteket nem kell bejelenteni. Aradi kollégáim adatai szerint azonban körülbelül ezerre tehető azoknak számát, akik spanyol-náthában betegedtek meg. Ugy tudom, hogy az esetek túlnyomó többsége enyhe lefolyású. Akad azonban több súlyos eset is. Egyeseknél komplikáció alakul be: mint tüdőgyulladás és mellhártyagyulladás. De úgy tudom, hogy ezek is meggyógyultak. Eddig mindössze két halálesetről van tudomásom: egy nevelőnő és egy cselédleány haltak meg a spanyol-náthában. Kollégáimnál mindennap érdeklődöm és így ma már örömmel állapítható meg, hogy a megbetegedések száma csökkenőben van.

— A közönséget nem győzzük eléggé óvatosságra figyelmeztetni. Mihelyt valaki észreveszi magán a betegség tüneteit: fejfájást,

torokfájást érez, magas láza van és végtagjai fájnak, azonnal fekdjék ágyba, szedjen izzasztó-szereket és konyakot, hogy komplikációk ne álljanak elő. Ezzel ugyan nem lehet elfojtani a betegséget, de legalább elő lehet mozdítani enyhe lefolyását.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélt dr. Leitner Ernővel, a munkásbiztosító pénztár orvosával, aki a következőket mondotta:

— Én a munkásbiztosító pénztár két kerületét látom el. A pénztár tagjai között nagyon sok a spanyol-beteg száma. Főként a gyermekek között lépett fel járványszerűen a betegség, amely a legtöbb esetben enyhe lefolyású. Volt több nehéz esetem is, amikor tüdőgyulladás, vagy mellhártya-gyulladás lépett fel. Ezek a betegek is kiheverték a bajt. Aradon a spanyol-betegek száma — ahogyan hozzávetőleges becslés szerint meg lehet állapítani — meghaladja az ezret.

Dr. Schreiber Vilmos, a munkásbiztosító pénztár orvosa így nyilatkozott:

— A spanyol-náthában való megbetegedéseket mindezekig nem kell bejelenteni és így pontosan nem állapítható meg a megbetegedések száma. Én a pénztárnak és két betegsegítő egyesületnek vagyok az orvosa, ezenkívül ma-

Kifosztott vasúti kocsi.

(Tolvaj vasutasok.)

Egy nagy vasúti konyak lopás foglalkoztatja napok óta az aradi rendőrséget. Annak idején hírt adtunk már róla, hogy a vizsgálat során Kovács detektívnek feltűnt, hogy a Budapestre érkező vonat mozdonyvezetője és annak fűtője holtlészeg. Igazoltatta, majd pedig előzetes letartóztatásba helyezte őket.

A két ember, Ambrus István mozdonyvezető és fűtője Sarkadi István, amikor kijózanodtak, előzőleg tagadták a konyak lopást, de a keresztkérdések terhe alatt megtörttek és töredelmesen bevallottak mindent.

— A reggeli személy vonattal indultunk el Budapestre — mondotta Ambrus István mozdonyvezető. — Utközben fűtőmmel a drágaságról beszélgettünk. Sarkadi István panaszkodott, hogy nem tud kijönni a fizetéséből. Ekkor én megemlítettem, hogy a vonathoz egy szerelvény van hozzá csatolva, amelyben értékes holmik vannak, — dőzsöljük meg.

— Amikor a vonat Köröstarcsára ért, leszedtük a szerelvényről a plomját és behatoltunk a vagonba, ahol nagymennyiségű konyakot találtunk. A konyakos üvegeket zsákokba tettük és áthordtuk a mozdonyra. Mivel a lopást Pap Sándor mozdonyvezető, Eleley András, Kiss Sándor és Juhász András fekezők is látták, nekik is adtam a konyakból.

A rendőrség a vallomás alapján házkutatást tartott egy tolvajok, valamint az orgazdák lakásán. A vizsgálat meglepő eredménnyel járt. Nagy mennyiségű fehér lisztes zsákokat, katonai ruhákat, köppenyegeket, nagy mennyiségű ruhát, különösen fehérneműt, találtak sokat. A vasutasok ezekre a dolgokra azt mondták, hogy a német katonáktól vásárolták olcsó pénzért. Sarkadi István fűtő a vallomás során panaszt tett, hogy a táskáját, amelyben lopott konyak volt, valaki elvitte a mozdonyról. A rendőrség a lopott holmit elkobozta és az iratokat áttette az ügyész

gán-prakszist is folytatott s így meglehetősen tájékozott vagyok. Azután kartársaim adatait is egybevettem a saját adataimmal. Ez adatok alapján bátran állítható, hogy a spanyol-betegek száma felülmúlja az ezret. A betegség a legtöbb esetben enyhe lefolyású, de nagyon sok a súlyos eset is. Tudtommal halálos kimeneteli megbetegedés még nem fordult elő.

Követeljük, hogy a közegészségügyi bizottságot haladéktalanul hívják össze és mondja ki a kötelező bejelentést, mint ahogy Budapesten megtették.

Budapestről jelentik: A spanyol nátha továbbra is szedi áldozatait, anélkül, hogy javulás állana be a betegség terjedésében. A betegségben legsúlyosabb az és már megdőbbsentő, hogy nagyon sok eset végződik halállal. A főváros minden lehetőséget elkövetett, hogy megakadályozza a betegségnek ilyen nagyarányu terjedését. Ma érkeztek meg az első adatok a kötelező bejelentéssel kapcsolatban. Ezeket a jelentéseket a fővárosi orvosi hivatal összegezni fogja és megállapítja a betegségnek a statisztikai viszonyait. A betegség lefolyásáról érdeklődtünk a főorvosi hivatalban és azt a választ kaptuk, hogy még minden remény megvan arra, hogy a betegség terjedésében nem lesz rosszabbodás. Ugy beszélnek, hogy a spanyol-nátha már tetőfokát érte el, ahogy ma terjed a betegség, ez a járványnak a krízise, most már lefelé fog szállni a megbetegedések száma és minden rendelkezésre álló eszközzel meg fogják akadályozni a további pusztítását.

ségre. A magukról megelégedezett vasutasokat pedig az üzletvezetőség felfüggeszti állásuktól. Elítélésük esetén pedig elbocsájtják őket a mász. szolgálatából.

Csendőr-szárnyparancsnokság Kisjenőn.

(Nyolc új őrs a megye területén.)

Hosszabb ideje beszélnek a csendőrség létszámának szaporításáról. A csendőrség a háboruban különösen bevált, de szükség lesz a csendőrségre a békében is és a rendőrség államosítása után az egész közbiztonság az állam kezébe kerül. Különben a rendőrség államosítása is szorosan összefügg a csendőrség reformjával, amely révén csak ott lesznek kerületi rendőrfőkapitányságok, ahol csendőrkerületi székhely van.

Arad városa mindent elkövetett, hogy csendőrkerületi székhely legyen. Azonban ez a mozgalom, mint a reform részleteiből kitűnik, nem járt sikerrel, mert a belügyminisztériumban már döntöttek Aradot és Aradvármegyét illetően. Erről már a vármegye vezetőinek is tudomása van.

Ugy tudjuk, hogy Aradvármegye a csendőrség létszámának szaporításából a következőképpen veszi ki részét. Mindenek előtt az aradi szárnyparancsnokság mellett még egy szárnyparancsnokságot létesítenek, amelynek székhelyül Kisjenőt szemelik ki. Kisjenő eddig is tisztii őrs volt, amelyet most kifejlesztnek szárnyparancsnoksággá.

Azonkívül még egy szakasszal szaporítják az aradmegyei csendőrséget. Ezt a negyedik szakaszt Borosjenőn állítják fel. Így azután Aradon 2 szakasz, Kisjenőn és Borosjenőn 1—1 szakasz lesz. Felállítanak a vármegyében még nyolc új őrsöt is olyan községekben, ahol eddig nem volt csendőrség. A már meglevő őrsöket úgy szaporítják, hogy ahol eddig 4 csendőr volt, ott 5 lesz, ahol pedig 5 csendőr volt, ott 6 lesz. Kisjenőn pedig 12 csendőr lesz.

Ezt a reformot már a legközelebbi időben meg is valósítják.

Betörő tanító-házaspár.

(Kétlaki élet.)

A bűnügyi krónikák ismerik a kettős életet élő gonosztevőket, akik éjjel pénzszekrényeket nyitogatnak, nappal pedig esetleg a mágnes kaszinóban kártyáznak. Azonban olyan alak, mint a kinek bűnügyét ma kezdte tárgyalni a berlini törvényszék, még a fantáziában sem élt.

Hónapokon át élt a legnagyobb féltelmében Salzbrenn fürdőhely és a környékbeli falvak lakossága. Majd minden éjjel történtek betörések, fosztogatások és a legszorgosabb kutatás sem vezetett a tolvaj nyomára. A kár, amely a lakosságot érte, igen tekintélyessé vált, mert a tettes üzletekbe, lakásokba hatolt be és a mit érdemes volt elvinni, azt nem hagyta ott.

Most is a véletlen lett a rendőrség legjobb detektívje és minthogy a betörő már nagyon vakmerő volt és egy alkalommal a kifosztott lakásban még a butorokat is összetörte, tovább már nem mehetett és el kellett árulnia magát. Ott felejtette a helyszínén az egyik szerzőszámját és ennek a nyomán aztán tovább kutatva, megtörtént a szenzációs leleplezés.

Megállapították, hogy *Sorgau község tanítója, Leopold János* és a felesége követték el a betörések légióját. A lakásukon tartott házkutatás alkalmával igen gazdag raktárt találtak a betörésekből származott árukból.

A tanító különben igen rendes ember. Nappal rendszeresen végezte a dolgát és igen jó eredménnyel oktatta a sorgau ifjúságot, éjjel pedig rablóhadjáratra indult. Néha napokig volt távol a jeles házaspár, de ilyenkor egész szabályszerűen kért szabadságot felettes hatóságától és orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy egészségének helyreállítása céljából kellett távol lennie.

A feleség — valamikor pincér leány volt — hűségesen részt vett az éjjeli kirándulásokban és éppen egy ilyen utról voltak visszatérőben, mikor a rendőrség már várta őket a lakásukon, hogy letartóztassa. Leopold kétségbeesetten védekezett, ellenállt, de legyűrtek és elszállították Berlinbe az ügyészség fogházába.

A vizsgáló bíró előtt körömszakadtig tagadtak, de a főtárgyalást megelőzőt néhány nap előtt kezdték vallani. Ötven tanút idéztek meg a tárgyalásra. A bűnpör egész Poroszországban óriási szenzációt kelt, mert Leopold neve mint tanügyi író és mint a politikai életben sokat szerepelt emberé ismeretes.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Doloval nábob leánya. Színmű. (C bérlet.)

Péntek: Arva László király. Dráma. Bemutató előadás. (A bérlet.)

Szombat: D. u.: Tatárjárás. Operette. Este: Arva László király. Dráma. (B bérlet.)

Jakabfi Jolán huszezer koronája.

(A jó löverseny tipp.)

A primadonnákat mindig dédelgették. Kedveskedett nekik az igazgatójuk, szeretetnek jeleivel elhalmozta őket a közönség, udvarlók elárasztották őket ajándékokkal, újabban azonban a sors is kegyeibe vette őket.

Az aradi színház táncos primadonnája legutóbbi budapesti tartózkodása alatt a Metropol szálloda éttermében vacsorált. A szomszéd asztaltól egy borotvált képű fiatalember fixírozta. *Jakabfi Jolán* kelemenlenül érintette a tolakodó hódolat s olyan tekintettel nézte végig a bajszatlan fiatalembert, amilyenül csak a rutinizott művésznők tudnak valakit rendreutasítani. A fiatalember végre is felkelt

a helyéről, odament a művésznő asztalához s udvariasan bemutatkozva, bocsánatot kért az erős szemzésért. Jakabfi Jolán kedves és Bohém lelkű nő léttére megbocsátott az ifúnak, akiről a beszélgetés folyamán kislát, hogy — zské.

— A művésznő nem szokott járni a löversenyre?

— Szenvedélyes turflátogató vagyok.

— Akkor hálából, hogy kedvesen megbocsátott: adok önnek egy tippet.

— Jó a tipp?

— Engedje meg, hogy megsugjam, mennyivel fogadom meg én: az összes pénzemmel...

Jakabfi Jolán másnap megjelent a löversenyen, megfogadta a tippet, akarom mondani: a lovat s a turfáról 20.000 koronával gazdagabban tért haza. Ugyan mire fogja elkölteni itt Aradon ezt a sok pénzt?!

*Cigánybáró. Ebben a klasszikus operettben mutatkozott be ma este *Somlyó Aranka*, a társulat mezzo-szoprán énekesnője. Ciprot játszott a szerepnek minden értékes tradíciójával. A kitünően képzett, szép hangú énekesnőt a közönség ünnepelte. Z. Várady Szofija ma is művészi alakítás volt. Pardi a címszerepben szerzett élvezetet a legszebb operett zene áhítatos hallgatóinak.

Nyolcszázezer kiló zsir hiánya.

(Rendetlenség a Sertésközpontban.)

Az Országos Sertésforgalmi Irodát tudvalevőleg az ország és a hadsereg zsirszükségletének ellátására szervezték és a kereskedelmi vezetésével a Haditerményt bízták meg, amely *Bessenyei Ferenc* igazgató útján ellenőrizteti ezt a közellátás szempontjából oly fontos központot. *Windischgraetz* herceg közlélmézési miniszter a gazdasági év elején elrendelte, hogy az összes élelmicikkekről napi statisztikát készítsenek, amely által az Országos Közlélmézési Hivatal nemcsak a készleteket tudja ellenőrizni, hanem a dispoziciókat is. Ezt az igen helyes rendelkezést csak hiányosan hajtott végre a Sertésforgalmi Iroda.

A hiányosan benyújtott statisztikai adatokból azonban a közlélmézési hivatalban már meg tudták állapítani, hogy a Sertésforgalmi ügyvitelében hibák vannak. Így történt, hogy *Windischgraetz* herceg közlélmézési miniszter megbízta dr. Rácz Jenő századost, hogy a Sertésforgalmi egész üzemét felülvizsgálja és rovincsolja. Rácz dr. meg is kezdte a felülvizsgálatot, Halász századossal, a Közlélmézési Hivatal zsirosztályában működő tisztviselőjével és két könyvszakértővel.

Ez az alapos vizsgálat meglepő eredményt adott. Megállapítást nyert, hogy az Országos Sertésforgalmi Iroda hétszáz darab sertésről és nyolcszáz ezer kilogramm zsirról nem tud számlát adni.

Hogy milyen óriási mennyiséget és értéket jelent ez a zsír, arról megközelítő képet ad, ha elgondoljuk, hogy havi ötven dekás adagokat számítva, az a zsír, amelyről a Sertésforgalmi Iroda nem tud számlát adni, körülbelül két hónapra elegendő Budapest és három hónapra a front ellátására.

A könyvszakértők szerint a rendetlenségek legnagyobb része a május előtti időkbe nyúlik vissza. Egyelőre a felülvizsgálat és rovincsolás hanyagságot, rendetlenséget és felelőtlenséget álalpított meg, amely a könyvelésben és a nyilvántartásban mutatkozik. Mindenestre nagyon helyes volna, ha a többi központokat is ilyen erélyes és hozzáférhetetlen, a frontról nemrég hazajött kiváló tisztek vizsgálánának át, hogy az ország magnvugtató és tiszta képet nyerjen a háborús központok gazdálkodásáról.

Ferdinánd kétszínű játéka.

(Malinov többsége a szobranjében.)

Bécsből jelentik: Miután ismeretessé vált, hogy a bolgár kormány milyen feltételek mellett kötötte meg a fegyverszünetet, bécsi diplomáciai helyen sem kételkednek már abban, hogy Bulgária a központi hatalmak szövetségéből kiválik és a központi hatalmak részére elvesztinek tekinthető. Ennek ellenére még tegnap annak a reménynek adtak kifejezést, hogy *Malinov* azért napoltatta el a szobranjét, mert nem volt biztos többsége a fegyverszüneti megállapodás jóváhagyására és csak időt akart nyerni, addig ma már nem ringatják magukat hamis illúziókban és

számolnak azzal, hogy *Malinovnak* teljesen szabad keze van a tovább kövendő taktika tekintetében

Ugyáltszik — mondják diplomáciai helyen — hogy a szobranje többsége aláveti magát *Malinovnak* épp úgy, mint *Malinov* vetette magát alá az ententének. A központi hatalmak azonban, hangsúlyozzák diplomáciai helyen, ezzel a lehetőséggel is számoltak és bármiképpen is alakuljanak továbbra Bulgáriával a dolgok, minden eshetőségre elkészültek. A bolgár hadsereggel, mint harci tényezővel már napokkal ezelőtt le számoltak. De számolnunk kell azzal is, hogy a bolgárok olyan békét fognak kötni az ententával, amilyent köthetnek, aminőt az entente nekik elő fog írni. Bármiképpen döntsön azonban a bolgár kormány, a katonai részről megtett intézkedések biztosítanak bennünket afelől, hogy a bolgár politikának a fordulatából számunkra nagy hátrányok nem származnak.

A bolgár különbéke megkötésének lehetősége felveti azt a kérdést is, hogy milyen visszahatással lehet ez a mindenesetre szomorú tény, Törökországra nézve. Ebben a tekintetben megállapítják bécsi diplomáciai helyen, hogy Törökország továbbra is kitart oldalunkon, mi pedig el vagunk tökével Törökországnak minden lehetséges segítséget nyújtani és különösen katonai tekintetben intézkedéseket tenni, hogy ellenállási erejét emeljék. Gondoskodás történt katonai részről, hogy a monarchiából délkeletre vezető út számunkra szabad maradjon.

Hogy Bulgáriára többet nem számíthatunk, visszatérőződik a külügyminisztérium organumának, a *Fremdenblatt*nak mai vezércikkében is, amely nem mulasztja el egyszerűs mind a leg-súlyosabb szemrehányásokkal illetni *Malinovot*, sőt még a bolgár királyt is. A lap többi között ezeket írja:

— Az a dokumentum, amit Szalonikiben aláírtak, a leggyalázatosabb meghódolást tartalmazó okmány, ami eddig egyáltalában előfordult. Hogy *Malinovot* milyen okok indították arra, hogy népét kiszolgáltassa, nem akarjuk most fessegetni, de annival csodálatosabb ez a cselekedet, mert még nemrégben azok a bolgár államférfiak, akik ezt a gyalázatos tettet helyeslik, magasan szárnyaló szavakban dicsőítették a bolgár nemzet legyőzhetetlenségét, hangsúlyozták Bulgária jogát Macedonia és Dobrudzsa birtoklására.

De le kell szegeznünk azt a tényt is, hogy a legmagasabb bolgár hely a szövetségi hűségről biztosított ugyanabban az időben, midőn Bulgária elszakadása megtörtént és midőn az országnak az entente igájába való meghódolását paragrafusokba szedték.

Rövidesen el kell válnia, vajjon *Malinov* mögött áll-e a népképviselő többsége és hogy más faktorok nem gyakorolnak-e vele szemben további eljárást? A központi hatalmak a bolgár események elébe hidegvérrel néznek. És még akkor is, ha a parlament követi *Malinovot*, Németország és Ausztria-Magyarország a közeli Keleten meg fogják tudni állani helyüket.

TÖBB, MINT SZÁZ apróhirdetés olvasható az Aradi Közlöny vasárnapi számában: Vevők—eladók, alkalmazottat keresők és alkalmazottak egymásra találának az Aradi Közlöny apróhirdetési útján.

A borárok esése.

(A földművelésügyi államtitkár nyilatkozata.)

Budapestről jelentik: Az ország minden részéből riasztó hírek érkeznek a borárok gyors eséséről és olyan mértékben való eséséről, mely minden várakozást felülmúlt. Egyes vidéken ma olyan ára van a bornak, hogy az egykori 12 koronás bort 3 koronáért sem lehet eladni. A bor árak e zuhanásszerű eséséről Bottlik István földművelésügyi államtitkár ma a következő felvilágosítást adta:

— Tudomásom van arról, hogy a borárok az elmúlt napokban zuhanásszerűen estek és erre a hirtelen fordulatra csak az a megjegyzésem, hogy a milyen egészségtelennek és indokolatlannak tartottam nemrég a magas borárakat, éppen úgy most még indokolatlanabbnak tartom ezt a zuhanásszerű esést. Egyetlen magyarázata van ennek az áresésnek és ezt a magyarázatot a külpolitikai helyzet változásában találom, mely ok nélkül túlságosan megrémítette az embereket és ennek az ijedségnek következménye a bornak óriási tételekben való piacra vetése, amely természetesen oly pánikot idézett elő, hogy senki sem merte pénzét nagyobb borvásárlásokba belefektetni. Reményem szerint semmi ok nincs az ijedelemre, maguknak ártanak csak azok, akik minden áron meg akarnak szabadulni borkészletüktől és ezzel a pánikkal szemben erősen hiszem, hogy néhány nap múlva az utolsó ijedség lecsillapulása után a borpiac is visszanyeri rendes képét.

Kifosztotta a vendéglátóját.

(A ravasz barát.)

Rendkívül érdekes körülmények közt fosztotta ki Gács Demetert az ő szívesen látott vendége Tóth István, akinek a viselt dolgaival érdekes foglalkozni.

Gács elment egy aradi kiskocsmába, ahol ráismert régi barátjára Tóth István 30 éves cipészre, akivel a szegedi vásárokon ismerkedett meg. A két ember a viszonzatlán örömeire inni kezdett, majd pedig megeredt a nyelvük is.

Tóth István elmesélte, hogy most februárban szabadult ki a galgóc-lipótvári fegyházból, ahol egy nagyobb szabású betörés miatt öt évet töltött. Innen mindjárt besorozták katonának és a frontra vitték. Két hónapig volt kinn a fronton, míg egy lövedék a lábába fúródott, úgy, hogy amputálni kellett. Nemrégén azután szabadultak bizonytalan időre. Panaszkodott barátjának, hogy rosszul megy a sorsa, — már két nap óta nem evett. Nincs pénze. Nem tudja, hogy mihez kezdjen.

Gács András megsajnálta a merencsétlen embert és meghívta magához ebédre. Tóth István két napig tartózkodott barátjánál, amikor Gács András szólt neki, hogy el kell utaznia Fehértemplomra este üzleti ügyben. Tóth erre kijelentette, hogy akkor ő is utazik Szegedre rokonaihoz.

Gács András erre adott barátjának 50 koronát, kocsira ültette és kihajtatott vele az állomásra. Az állomáson jegyet váltott neki, majd pedig felültette a szegedi vonatba. Még meg is várta a vonat indulását.

A vásári árus ezután hazament, majd pedig este elutazott Fehértemplomra. Két napig volt távol. Amikor hazajött, lakásának ajtaját kifesztítve, tárva-nyitva találta. A szobákban minden fel volt dülva, — a legnagyobb rendetlenség uralkodott.

A rendőri nyomozás kiderítette, hogy a tettes Tóth István, aki nem utazott Szegedre, hanem még Pécskán kiszállt és visszajött Aradra. Az ajtót felfeszítette. Reggelig Gács lakásán aludt, majd pedig kocsit fogadott, kihajtatott az állomásra és felszállt a csabai vonatra. Becker

reggelen látta a betörőt, sőt meg is kérdezte tőle, hogy nem volt-e még ott a teljes asszony, — azonban a dolog nem tűnt fel neki gyanusnak,

mivel azt gondolta, hogy a házigazda is itthon van. A rendőrség országosan körözi a notórius betörőt.

Tisza, Andrássy, Apponyi a királynál.

(Andrássy állítólag nem akar koncentrációt Tiszával. — Károlyfék felkínálkozása.)

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt nyomban megérkezése után áthajtatott a külügyminiszteriumba, hol Burián gróf külügyminiszterrel tárgyalt hosszasan. Délelőtt 10 órákor a külügyminiszteriumban közös miniszteri értekezlet volt Burián gróf külügyminiszter elnöke alatt, melyen részt vettek Wekerle és Hussarek kormányelnökök, Spitzmüller báró közös pénzügyminiszter és Stöger-Steiner báró közös hadügyminiszter. A közös értekezleten, mely déli 1 óráig tartott, a szönyegen levő nagy horderejű külpolitikai ügyeket tárgyaltak. Ma délelőtt folyamán Wekerle Sándor miniszterelnök kihallgatásra ment a királyhoz, hogy tájékoztassa az uralkodót a magyarországi politikai hangulatról és az egyes pártoknak a koncentráció eszméjével szemben elfoglalt magatartásáról.

Budapestről jelentik: Félhivatalosan jelentik, hogy gróf Tisza Istvánt, gróf Andrássy Gyulát és gróf Apponyi Albertet holnap őfelsége magánkihallgatáson fogadják. A pártvezérek már ma este elutaztak Bécsbe, ahonnan holnap reggel őfelsége tartózkodási helyére mennek.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Politikai körökben a pártvezérek bécsi utazásáról beszélnek. Ugy tudják, hogy az utazás fontos külpolitikai kérdésekkel van kapcsolatban, azt azonban nem tudják, hogy a király holnap fogadják-e a pártvezéreket. Wekerle miniszterelnök, aki ma Bécsből vissza akart utazni Budapestre, elhalasztotta utazását, hogy bevárja a pártvezéreket, akiket informálni akar. Apponyi elutazása előtt több politikai barátjával bizalmas megbeszélést folytatott, Andrássy hosszasan tárgyalt Károlyival és Vázsonyival. Andrássy és Tisza a délutáni gyorsvonattal, Apponyi pedig éjjel utazott Bécsbe.

Budapestről jelentik: Gróf Andrássy Gyula ma délelőtt a képviselőház több vezető tagjával tanácskozott, részben külön-külön, részben együttesen. A tanácskozás célja, amint politikai körökben híresztelik, egy koncentráció létrehozása, Tiszának és pártjának teljes kizárásával. A koncentrációban Andrássy tervei szerint résztvenne Wekerle Sándor és pártja, ezen kívül mindazok, akik az Eszterházy-kormányt támogatták, továbbá Andrássyék, Apponyiék, a Bizany-párt, a néppárt, a demokraták és a Károlyi-párt. Ezenkívül még a szociáldemokraták is. Eddigi értesülésünk szerint ez a koncentráció nem találja meg azt az alapot, mely lehetővé tenné a Károlyi-pártnak és a szociáldemokrata pártnak ebben a koncentrációban való részvételét.

Ugy látszik, az osztrákok a maguk nagy bajaik közt azzal vigasztalódnak, ha a mi még nagyobb bajunkra tekintenek és ezért örülnének oly nagyon, ha Károlyi is részt venne az új alakulásban. Ez magyarázza ezt az alábbi, bizonyára Budapestről sugalmazott hírt:

Bécsből jelentik: Politikai körökben az a vélemény uralkodik, hogy a koncentráció egye ugyan kedvező uton halad, de sajnálattal állapítják meg, hogy ennek a koncentrációnak Károlyi Mihály gróf és pártja bevonása nélkül mincsem sok értelme, többek között az Abend című lap megírja, hogy Károlyi Mihály most a legnépszerűbb ember Magyarországon, aki

gyobb része áll. A koncentrációt azzal indokolják, hogy a külpolitikai viszonyok teszik szükségessé a Károlyi Mihály gróf által már régebben hirdetett elvek igazságosságát és biztosítását. Általánosan tartja magát az a felfogás, hogy a mostani koncentráció ha meg is alakul, kénytelen lesz helyét átadni Károlyiéknek és utat engedni a tiszta pacifizmus alapján álló Károlyi csoportnak. Wekerle Sándor miniszterelnök mai kihallgatásán valószínűleg előterjesztéseket tesz a királynak a koncentrációs kormány megalakítására nézve, de ezen a kihallgatáson döntés aligha történik.

A festett világ hercegnői.

(Vásárhelyi lányok a karban. — A kórlista ruhátára. — Nyugdíjas színészek pótkeresete.)

Az ideai színházi szezon első előadásain kellemes feltűnést keltett, hogy a női kar több jómegjelenésű taggal lett gazdagabb. Érdekes jelenség ez ma, amikor a színész-pálya mind súlyosabb és teljesíthetlenebb követeléseket rak a színészek vállaira. Hogy egyébről ne is szóljunk, maga a színpadra való öltözködés kérdése szinte megoldhatatlan probléma ma. Főleg a karszemélyzet számára az, melynek gázsija igazán nem a ruhák jelenlegi árához van szabva.

Az aradi színháznak mégse okozott lelküldhetlen nehézségeket, hogy az ideai szezonra harminc tagból álló karszemélyzetet szerződtesse. A kar, ugyilátszik, némelyek szemében még mindig a Parnasszusra vezető lépcső.

A női kar tizenhatsz, a férfi kar tizenkét tagból áll. És ez a művészi foglalkozás nemcsak jelentős munkával van egybekötve, hanem tetemes anyagi befektetésekkel is. A színház megköveteli, hogy minden karhölgynek legyen egy estélyi, egy utcai, egy magyar paraszt ruhája és egy internacionális kosztümje. Továbbá három trikója: egy testszínű, egy rózsaszínű és egy fekete. Ezenfelül kalapja, cipője, harisnyája és kifogástalan fehérneműje.

A férfi tagoknak rendelkezniük kell egy sötét és egy világos utcai öltömmel, egy frakk öltömmel, egy smokkinggal és legalább egy pár magyar csizmával.

Kap pedig mindezekkel szemben úgy a női, mint a férfi kar fejenként és hetenként 12 egység fizetést. Ami, egy egységet 7 koronával számítva, 84 koronát tesz ki hetenként.

Érdekes, hogy az aradi női kar új tagjai között van három jómódu hődmézvársárhelyi polgárleány, akik most a nyáron csaptak föl színésznőnek és csatlakoztak a társulathoz. Továbbá egy aradi vasutas csinos leánya is.

A férfikar új tagjai között van két nyugdíjas színész. A nyugdíjgyesület eddig nem engedte meg, hogy akik nyugdíjat élveznek, azok működhessenek is. A háboru alatt belátták azonban, hogy kilencszáz koronából egy éven át megélni nem lehet s az egyesület megengedte, hogy karban működhessenek.

Ime, ilyen az életük belülről nézve a szín-

HIREK.

Október 6.

Meghívás.

Arad város polgársága a nehéz időkre való figyelemmel minden külső fény nélkül, de a soha el nem múló hála és kegyelet érzetével adózik a tizenhárom vértanuk szent emlékének.

Október 6-án délelőtt 10 órakor a vértanuk szobra előtt emlékezünk meg halhatatlan hőseinkről. Folyó hó 7-én délelőtt 10 órakor pedig a róm. kath. templomban gyászmise lesz.

Mindkét ünnepélyre Arad sz. kir. város összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, valamennyi egyesületet, társulatot, az iskolák tanárait, tanítóit, tanuló ifjúságát, valamint Arad város közönségét tisztelettel meghívom.

Arad, 1918. október hó 2.

Lőcs Rezső,

h. polgármester.

Az ünnepély sorrendje:

Október 6-án reggel 10 órakor gyülekezés a Szabadságtéren.

A tanulóifjúság tanárai vezetéssel foglalkoznak el helyüket.

Szántó Péter tanár vezetéssel a két közs. fiu polgári iskola tanulói éneklék a Hymnuszt.

Október 6. Költemény. Irtá: Abrányi Emil, szavalja: Barics Gyula, az aradi Nemzeti Színház tagja.

Lőcs Rezső h. polgármester beszéd kíséretében elhelyezi Arad város koszorúját.

Az aradi nemzeti színház tagjai Gellért Pál karmester vezetésével a Szózatot éneklék.

Mint hogy vasárnapon gyásztisztviszlet nem tartható, a gyászmise október 7-én délelőtt 10 órakor lesz a róm. kath. templomban.

— Tüzér és járőr harcok az olasz fronton. Budapest, október 2. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik: Az olasz fronton mérsékelt tüzési és járőr harcok. A vezérkar főnöke.

— Előléptetés. A Rendeleti Közlöny mai száma közli, hogy a király Zima Tibor és Keres Ármán népfelkelő főhadnagyokat századosokká léptette elő.

— Kinevezések. A király Babescu Elek honvédszázadosát a signum laudis-szal tüntette ki.

— Kinevezések. A király Stern Andor, Hammer Mihály, Bokor Ernő és Szabados Árpád 2. honvédszázadosok tartálos hadnagyokká, Ladics Tamás 2. honvédszázados vezérőrnagyát egészségügyi zászlóost egészségügyi hadnagygyá nevezte ki.

— Zubor Andor közlelmézési miniszteri biztos. A közlelmézési miniszter Zubor Andor városi tanácsost, közlelmézési miniszteri biztossá nevezte ki Csanádmegyére s Temesmegyének ujaradi, vingai és lippai járására. Úgykore olyan természetű, hogy tanácsosi állásából folyó kötelességeit zavartalanul véggezheti.

— Zárják be az iskolákat. Lapunk más helyén terjedelmes cikket közlünk az Aradon járványoszerűleg fellépett spanyol-betegségről. Ebben a cikkben hírt adunk Lőcs Rezső helyettes polgármesternek arról az intézkedéséről is, amellyel két leányiskolát bezárattott, mert a növendékek között tömegesen lépett fel a spanyol-betegség. Ez a hatósági intézkedés azonban csak félintézkedés. Ennél nem szabad megállni. A tiszt. főorvos véleménye szerint a járvány olyan helyeken lép fel főként, ahol az emberek tömegesen tartózkodnak s ahol az érintkezés útján terjed a baj. — Természetes, hogy az iskolákban terjed legjobban a betegség. Nem szabad bevárni, amíg a baj imminenssé válik. Itt gyorsan kell cselekedni. A legelső és legfontosabb teendő az, hogy az ifjúságot mentsük meg, amennyire lehet. Be kell zárni az összes aradi iskolákat! Most ugyanis szüreti vakációt kapnak a tanulók. Ezt a vakációt meg kell hosszabbítani. Ezt a preventív intézkedést meg kell tenni, még pedig minél előbb, nehogy a szomorú parancsoló szükség írja elő, hogy az iskolákat bezárják. Legalább két hétre szüntessék be az előadásokat az összes aradi iskolákban. Ezt követelik a szülők a város vezetésétől.

— Uj ügyvéd. Dr. Schannen Béla 33. gy. e. hadnagy, Schannen Béla aradi kir. törvényszéki irodagazgató fia a budapesti bizottság előtt letette az egységes bírói és ügyvédi vizsgát.

— A városi kistisztviselők fája. Eddig a város látta el tüzelőfával tisztviselőit. Az idén is így történt, de változtattak az eddigi rendszeren, ami a kistisztviselők körében nagy elkeseredést keltett. A rendszerváltozás abból áll, hogy az idén nem a város, hanem a közelítási vállalat utalja ki a fát. Tüzelőfát csak azok a tisztviselők kapnak, akik az árát egy összegben kifizetik. Ezt a fényűzést azonban nem minden városi tisztviselő engedheti meg magának, mert egyszerre nem képes 600 koronát lefizetni három öl fáért. Most itt az ősz és a város kistisztviselői tüzifa nélkül állanak, mert nincsen pénzük. Tavaly megkapták a fát, mert a város 12 hónapos részletekben vonta le az árát. Küldöttségileg jártak a polgármesternél és előleget kértek, hogy beszerezhessek télire a tüzelőfát. A polgármester azonban kijelentette, hogy a háború alatt a tisztviselők semmiféle előleget nem kaphatnak. Egyik ötletes tisztviselő a kérvényéhez váltót mellékel, hogy írják alá, mert másként nem szerezheti be a fát. Az új rendszer főleg azokat a kistisztviselőket sújtja, akik havi 200—300 korona fizetést kapnak. Méltányos lenne, ha a város ezekért garanciát vállalna a vállalat szemből, vagy pedig maga szerezne be a fát és annak árát egyenlő havi részletekben levonná.

— Spanyol betegségben elhunyt főorvos. Kolozsvárról jelentik: Dér Mihály dr., a református kollégiumhoz beosztott főorvos, az állami gyermekmenhely helyettes igazgatója, spanyol betegségben meghalt.

— Radev. A mostani bolgár eseményekből egy név kerül felszínre. Régi ismerős név: Radev. Valamikor újságíró volt a kiváló, nagyszű bolgár diplomata, aki a második balkáni háború idején tűnt fel. Akkoriban Bukarestben képviselte hazáját és nagyszerűen informálódott az eseményekről. Információt azután közölte királyával és kormányával. A bukaresti béke után, amely a balkáni háborút befejezte, Bukarestben volt Bulgária követe. Egészen 1916 augusztusáig, a román háború kitöréséig volt Bukarestben, ahol állandó összeköttetésben állott gróf Czerninnek, a monarchia akkori bukaresti követével, akivel gyakran együtt lovagolt ki. Egy sétalovaglás alkalmával szóba került a diplomácia. Radev így szólt:

— A jó diplomatának hazudni és igazat kell tudni mondani.

Czernin: Akkor kolléga ur mi ketten nagyon rossz diplomaták vagyunk, mert én nem tudok hazudni, ön pedig nem tud igazat mondani.

Gróf Czernin — úgy látszik — alaposan ismerte emberét. Radev a háború folyamán a legjobb barátunknak mutatta magát és most a legelső alkalmat felhasználta, hogy ellenünk forduljon.

— Forradalom Japánban. Bécsből jelentik: Stockholmra érkező bolsevik lapok azt a hírt közlik, hogy Japánban forradalom tört ki és hogy a japán csapatok a szovjet csapatokkal való összeütközés után rendezetlenül elmenekültek.

— Ehrlich 606. megjavítása. Frankfurtból jelentik: A dermatológiai gyűlésen Kolle tanár, Ehrlich tanár utódja közölte, hogy két új salvarsan - preparátumot, nevezetesen egy ezüstoldatu salvarsan és egy oldott formában tartható preparátumot sikerült felfedezni, amelyek az Ehrlich-féle kezelés tökéletesítését teszik lehetővé, főleg abban az irányban, hogy a salvarsan kezelés veszedelmes mellékutkait jelentékenyen csökkentik, sőt talán egészen meg is szüntetik.

— Drága a sör, olcsó a szőlő. Erdélyi Andor ma beadványban kérte az Árvizsgáló-bizottságot, hogy maximálja a bor- és sör-árakat. Az Árvizsgáló-bizottság ez ügyben úgy döntött, hogy mivel a bor és sör nem közszükségleti cikk, — maximálni nem lehet. Erdős Pál pedig kérte az Árvizsgáló-bizottságot, hogy az Arad-hegyaljai szőlő árát emeljék fel 4 koronáról 6 koronára. Az Árvizsgáló-bizottság ez ügyben még nem határozott.

— Szegény bakák és egy gazdag ember a trafikban. Budapestről jelentik: Délután 4 óra körül dohánykiosztás volt az Andrássy-ut 2. szám alatti tőzsdében. A trafik ajtaja előtt a szokott kép. Egy csomó rongyos civil, de tulnyomó számban rokkant katonák, vakok és bénák, egylábuak, hadviselt szürke gunyában. Egyenként bocsátgatták be a katonákat a boltba, amikor egy tüzerhadnagy érkezett oda. A tisztnek privilegiumuk van, hogy soron kívül is mehetnek be az üzletbe. Ez a hadnagy is bement várakozás nélkül megállt a pult előtt és kérdezte:

— Mit kaphatok?

Az elárúsító felelt:

— Öt Hölgyet, vagy tíz Dunát!

— Más nem?

— Egy pakli háromkracjáros dőnyöt.

— Többet nem kaphatok?

— Ne tartson föl — mondta durván a trafikos.

— Ne legyen olyan szigorú, a dohányzás komoly dolog — kérte a tiszt, mellén a vitézségi érmekkel.

— Szokjon le — mondta még gorombábban a hölgy.

A katona, mit csinálhatott volna, kiment a boltból, nem vett semmit. Átment az utca másik oldalára és ott bosszankodva megállt, várt, leste a trafikot, gyanus volt neki, hogy valami fog ott történni. De tíz percig nem történt semmi. Tíz perc múlva kijelentették a szegény nyomorék, rokkant katonáknak, hogy nincs több dohány, menjenek haza. A szomorú csapat eloszlott az üzlet előtt. Elkopogtak az egylábuak a mankón, a vakok tapogatva a fal mellett és a redőnyöket a tőzsdén lehúzták félig, mintha már üres lenne, nincs benne senki, keresnivalója. A hadnagy a másik oldalon már elakart menni, amikor látta, hogy kövér hatalmas uri ember érkezik a tőzsde elé. Átbujik a redőny alatti kis nyíláson, vagy öt percig tartózkodik benn, aztán újra kibujik. A hóna alatt egy óriási nagy csomaggal. Hát ennek volt áru. A tiszt keresztülszaladt az uton, megfogta, kérdőre vonta a civilt.

— Mit visz?

A kövér ur úgy megijedt hirtelenében, hogy majd elejtette a pakkját. Aztán bevallotta, hogy negyven pakli legfinomabb török pipadohány van benne. Könyörgött a katonának, hogy bocsássa el, aztán megpróbált szólni. De a tiszt a végén mégis odavitte egy rendőrhöz, akivel együtt bementek a Mozsár-utcai kerületi kapitányságra. A kapitányságon a kövér ur huszezer koronát vágott ki rögtön a tárcájából kaucióképpen. Megmondta a nevét, hogy ötlet Latka Jenőnek hívják. Üllői-ut 94. szám alatt lakik, mind a negyven pakli dohányt a trafikban vette. Próbálta védeni a tőzsdét, de mivel mégis képtelenség és nem lehet tiszta dolog, hogy valaki negyven skatulya speciális dohányt — amiből sok ezer cigaretta lehet csinálni — vehessen akkor, amikor a szegény katonák tíz Dunát kapnak. Az eljárást megindították úgy Latka Jenő, mint Tihanyi Rezsőné ellen, aki tulajdonosa az Andrássy-ut 2. szám alatti trafiknak.

— A városi tisztviselők ellátása. Annak idején közöltük, hogy a legutóbbi közgyűlés 11 tagból álló szervezőbizottságot küldött ki, amely hivatva van a tisztviselőknek naturáliákkal való ellátásának módozatait megállapítani. A közgyűlés megbizta a bizottságot azal is, hogy tárgyaljon egyes éttermesekkel a tisztviselőkonyha felállításának dolgában is és a kész tervet azután mutassa be a legközelebbi közgyűlésen. A bizottság már tartott egy értekezletet, amelyen elhatározták, hogy javasolni fogják a közgyűlésnek egy beszerzési csoport felállítását, amely saját hatáskörében lássa el a város tisztviselőit természetbeni közszükségleti cikkekkal. A tisztviselőkonyha kérdésében a bizottság holnap délután ülést tart, amelyen valószínűleg határozatilag kimondják, hogy javasolni fogják a közgyűlésnek, hogy az éttermesekkel való tárgyalásokkal bizza meg a létesítendő beszerzési csoport vezetését. Amint már közöltük, ezidél csak egy ajánlat érkezett be a bizottsághoz, Cipoth József, a Központi szálloda éttermének agilis tulajdonosától, kinek ajánlatát igen kedvezőnek találták. Az október 7-iki rendkívüli közgyűlés fog ez ügyben végleg dönteni.

— D'Annunzio Berlinbe akar repülni. Bernből írják: A Daily Express tudósítása szerint D'Annunzio, aki bécsi repülésével és a Montblanc való nagyszerű átkelésével a világháború repülő-championjává avatta magát, újabban egyre vakmerőbb tervekre készül. Nagy Caproni gépén, melyet alkalmasnak tart, hogy bármilyen támadást kivédjen benne, Berlinbe akar repülni. Már szervezi azt a bátor csapatot, mely kész volna elkísérni németországi turnéjára. A nagy távolságot tekintve, valószínűleg látszik, hogy ezuttal se bombákkal terheli meg a gépet, hanem csak főlhívással és legújabb békeszózatával, melyet ezen az úton akar a világnak bemutatni.

— Kép az aradi pályaudvarról. (Panaszos levél.) A temesvári vonattal érkeztem Aradra éjjel 12 órakor. A pályaudvaron két kirendelt és lefoglalt konflis volt, melyek nem állottak a közönség rendelkezésére. Sok asszony és gyerek volt közöttünk, még idősebb, beteges férfiak súlyos és terjedelmes podgyászokkal. — Kocsi hiányában a gőzvasut felé fordult minden reményünk, mert ha összezsúfolva is, de azt hittük, ez majd csak behoz bennünket a városba. Podgyászaikat nyalábra kaptuk és rohantunk a gőzvasut indulási helyére. De a vasut nincs sehol. Értesítettek bennünket, hogy az utolsó vonat már elment s ma nincs közlekedés tovább. Elképzelhető az az állapot, melybe jutottunk. Nők, gyengék és kimerültek, nem tudták, hogy podgyászaikat vegyék-e hátukra, vagy álmomba szenderült, apró gyermekeiket. Voltak, akik egyiket sem bírták. Sirás, szitok és jajgatás töltötte be a pályaudvar előtti teret. Én ölembé vettem egy apró leánykát, az anyja a csomagjait hozta és megindultunk a városba gyalog. Hogy a többiekkel mi történt, nem tudom. A rendőrség és az üzemi igazgatóság figyelmébe ajánlom az esetet. (O)

— Lopják a katonaság benziniét. Az aradi repülőosztag parancsnoksága feljelentést tett a katonarendőrségen, hogy a repülőosztag anyagraktárát állandóan megdézsmálják. Különösen a petroléumot és benzint lopják nagyon, amelyekből hordó számra vittek el. A katonarendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére, akik amint a jelekből bebizonyosodott, többen lehetnek. A katonarendőrség ma azután elfogott két repülőt, akik 25 liter benzinnel akarták megkönyíteni az anyagraktárt. A két tolvaj bevallotta, hogy már több ízben vittek így el petroléumot és benzint az anyagraktárból. Bevallották, hogy nem csak ők követték el a lopásokat, vannak még nagyon sokan, akik részt vettek a lopásban. Cinkostársaikat azonban nem voltak hajlandók elárulni. A katonarendőrség a két tolvaj repülő katonát előzetes letartóztatásba helyezte és most nyomozást indított a cinkostársak felkutatására. Az anyagraktár kára ezideig is több ezer koronára rug.

— Egy sváb lakodalom. Mi városiak hetenként kétszer hustalan napot tartunk. Hivatalból. Más három-négy napon pedig azért nem ehetünk hust, mert nem tudjuk megfizetni. Sertéshusról csak álmodozni merünk, a vektől ismerjük. És amíg mi így küzlünk, szárnyast pedig csak a természetrajzi könyvszenvedünk és nyomorgunk, addig a falu népe hogyan él? Ime: vasárnap Temesújfalú temesmegyei községben egy sváb gazda férjhez adta a leányát. Az esküvő után lukullusi lakoma következett. Az örömszülők 320 vendéget hívtak meg, ötven koszorús pár vonult végig a falun. A svábok 80 kiló marhahusból főtt paprikást, 3 borjút, 2 kövér sertést, 150 pár szárnyast fogyasztottak el. Temesvárról 40 tortát rendeltek. A sok finom falatot öt hordó sörrel, hét hektoliter fehér és három hektoliter vörös borral öblögették le. A feketekávé korsókban állott az asztalokon. Ilyen nászszakomát rendeznek faluhelyen a háború ötödik évében.

— Névmagyarosítás. Kronstein Irma aradi szobrásznő, dr. Kronstein Vilmos orvos leánya családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Ádám-ra változtatta. — Glovák Imre aradi vasesztérgályos-segéd családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Kövesi-re változtatta.

— Keresk. szakoktatás. Okt. 1-én új tanterv szerint kezdett. Könyvelés, gyors- és lassúírás, számtan stb. Beiratkozások Engel József. Az intézmények 1918. Vilmos-u. 2.

Cseh programm: Danzigtól Prágán át az Adriáig.

(Óriási botrányok a Reichsrathban.)

Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőház mai ülésének elején viharos jelenetek játszódtak le, melyek egész a tettegességig fajultak. Sztanek cseh képviselő beszéde folyamán Teufel német képviselő torkaszakadtából kiáltotta Sztanek felé: Gazemberek, hitvány árulók! Ekkor Lisi cseh képviselő áttörve a csehek sorát, Teufel felé rohant, öklét rázta és úgy látszott, mintha a német képviselőre suhintott volna. A zajban nem érthető sértéseket zúdított feléje. Nagy kavarodás támadt. A német és cseh képviselők elkeseredett szóváltása hevében Soukup és Lisi cseh képviselők felkapták Paul élelmezési miniszter akitatáskáját a miniszter padjáról és azt Teufel felé dobták. Más cseh képviselők pedig a miniszteri padokon levő írószereket ragadták fel és azokat dobálták Teufelre, miközben a miniszterek riadtan húzódtak el helyükről. Teufel képviselő folytonosan kiáltozott és az óriási lármából állandóan kihallatszott: cseh-től bitangok. Csak nagynehezen tudták kituszkolni, mire a rend helyreállt.

A képviselőház megnyitása után felolvasták a benyújtott javaslatokat és pedig Olombinszky, Sztanek és társai javaslatát, melyben indítványozzák, hogy a kormány adjon a parlamentnek kimerítő és az igazságnak megfelelő képet a békekérdésének állásáról. Különösen a békekongresszuson való részvételével szemben elfoglalt álláspontjára vonatkozólag. Továbbá felolvasták a szociáldemokraták javaslatát, melyben felszólítják a kormányt, hogy az összes hadviselő államok kormányainak tegyen az általános béke tárgyalására vonatkozó javaslatot. Ezután Sztanek képviselő szólalt fel:

— A világháború — mondotta — melyben egyik oldalon a központi hatalmak vannak, a másik oldalon demokraták, azokat taszítja romlásba, akik rászolgáltak.

A csehek, akiket eddig Ausztria leigázott, egyetlen csepp vért sem ontottak önként a központi hatalmakért,

elenben a cseh-től légiók az emberiség eszményéért harcoltak és egyedül az ő érdemük, hogy Franciaországot nem rabolták ki még jobban a németek, hogy Páris és Calais nem lehet a németek zsákmánya.

— Teufel képviselő: Ez gyalázatos beszéd. A legnagyobb hazugság. Viharos ellenmondások a cseheknel. (Erre következett a verekedés és az írószerek dobálása.)

Sztanek képviselő kijelenti, hogy a németek és a magyarok képmutatók, frázisokkal beszélnek a békéről, amint azonban egyik szövetségünk bátorodik a béke felé nyújtani a kezét, torkon ragadják és megakadályozzák. Most alattomosan arra hívnak fel bennünket, segítsünk nekik a vérontásnak véget vetni. A végén azonban mindig csak a német-magyar hegemonia és nem a német és nem magyar népek felszabadítása. Éles szavakkal fakadt ki az új magyar választói törvény szentesítése miatt. Ez a szentesítési törvény — mondotta — a magyar állam határyudala. Mi a három szláv állam frontját akarjuk Danzigtól Prágán át az Adriáig.

A cseh-től állam, amely a magyarországi től földet földrajzi határai közé foglalta, legminimálisabb program.

Végül kijelenti, hogy a béke egyetlen útja Wilson pontjainak elfogadása.

Az elnök Sztaneket rendreutasítja. Ezután

Waldner képviselő szólalt fel és visszautasítja a német birodalom ellen kitörő gyűlöletét. Megemlékezik a délszláv kérdéstről.

Majd Korosse dr. szlovén képviselő beszélt. Kijelenti, hogy csak az akarja a békét, aki Ausztria-Magyarország népeinek is megadja az önrendelkezési jogot. A szónok ezután Tiszának a délszláv területen folytatott utazásáról beszélt és a következőket jelenti ki: Tisza István gróf mint homo regius utazott. Hogyan lépett fel Szerajevóban? Még székekkel sem kínálta meg azokat a politikusokat, akik előtte megjelentek. Ugy kellett előtte állniok, mint az iskolás gyerekeknek. Tisza István helytelennek mondotta a memorandumot, a népek önrendelkezési jogát pedig hamis tervezetnek, végül pedig Tisza a következőket jelentette ki: Meglehet, hogy el kell pusztulnunk, mielőtt azonban elpusztulnánk, elég intelmunk lehet hozzá, hogy szétmorzsoljunk benneket. (Zajos felháborodás a délszlávoknál és a cseheknel.) Tisza — mondotta — annyira elragadtatta magát, hogy öklével rácsapott a memorandumra, melyet hülyeségnek mondott. Azt is mondotta, hogy a délszlávok Magyarországon lennének, kirugná őket. Elmutat az idők — mondotta Korosse, mikor a grófok kidobhatták a népet, de jöhet olyan idő is, amikor a népek fogják a grófokat kirugni. Azt is mondotta Tisza, hogy a délszlávok azt hiszik, hogy Szerbia segíteni fog nekik. Akkor már Szerbia olyan kicsiny ország lesz, hogy Bulgária mindennap meg eheti reggelire. A délszlávok — mondotta Korosse — örökké hálások lesznek azért, hogy a császár és király ilyen embert küldött hozzájuk. A délszláv körök megmondották boszniai testvéreinknek, hogy ők, akik 4 esztendő óta szabadságtól megfosztva élnek, most mégis elég bátrak voltak hozzá, hogy Tisza grófnak kinyilatkoztassák a népek önrendelkezési jogához való ragaszkodásukat.

Utána Hauser képviselő szólalt fel. Kijelenti, hogy nekünk semmi okunk sincsen kishitűségre. Jöjjön, aminek jönni kell. Nekünk itt kell maradni és jó példát kell mutatni a népeknek. Népeinknek most a békére van szüksége, de nem csupán a mi népeinknek, hanem valamennyi hadviselő állam népének is. Ezután kifejezi reményét, hogy lehetséges lesz Németországgal együttesen teljes világossággal megszabni a monarchia békeelőjait. A német nép mondta, hajlandó a béke drága adományáért nagy áldozatokat is hozni.

Utána Tertil képviselő követeli, hogy a bulgáriai eseményekről olyan felvilágosításokat adjanak, hogy a megtévesztés rendszerét váltsa fel más a valóságnak megfelelő felvilágosítás rendszere.

Tusár képviselő a belső politikai helyzet fejtegetése közben kijelenti, hogy a németek tévednek, ha azt hiszik, hogy a csehek elbizakodottak lettek. A csehek csupán nagy megkönnyebbülést szereztek, midőn a német militarizmusnak Ausztria belső politikájára gyakorolt nyomása szűnőfélben van. A csehek ragaszkodnak továbbra is az önálló cseh-től állam követeléséhez. A békét csak úgy érhetjük el, ha megszabadulunk a német birodalom diplomáciai befolyásától és azonnal feltétel nélkül kérjük a békét. Mindent el fogunk követni, hogy a béke kérdését nemzetközi kongresszuson megoldjuk.

Hussarek báró miniszterelnök: Az eszményekért való harcot, mondotta, nem lehet hazaárulás és szentségtörés magasztalásával és azoknak az államoknak a szidalmazásával folytatni, melyekkel együtt harcolunk. A magyar állam és a magyar nemzet is sokkal magasabbban gondolkodik, semhogy ilyenféle sértegetésekkel megbánthatnánk őket. Minden ilyen nyilatkozatot kénytelen vagyok visszautasítani. Majd Makarev képviselő kijelenti, hogy a béke értékes kincsének elérése érdekében áldozatokra is képesnek kell lennünk. Majd több felszólalás után a gyűlés véget ért. Folytatását holnapra tűzték ki.

24 darab ágynemű nyolcvanezer korona.

Aradi ur 16 szobás ischli villája —
hatvanezer korona.)

Végighöngészve a lapokat, átvérgődve a kül- és belpolitikai események egymásnak ellentmondó híradásain, a spanyol-nátha terjedését bejelentő közleményeken, a színház, a törvényszék és tőzsde érdekességein, elkalandozunk az apróhirdetések sűrű erdejébe. Itt lehet csak igazán érdekeségekre bukkanni. Nem a levelezés, nem a házasság rovat érdekli az olvasót. Ki törődik most a szerelmi levelezésekkel, kinek van most kedve házasodni ebben a méregdrága világban.

Éppen ez az: a drágaság. Az Ujság mai számának utolsó oldalán a Ruházkodás apróhirdetési rovatban olvassuk a következőket:

ELADÓ 12 új vászon párnaciha, 6 paplanlepedő, 6 lepedő 80 ezer koronáért. Női velour-kalap 150, özvegi gyászkalap 80, 6 pár fekete harisnya 240. Cim Az Ujság fiókiadóhivatalában, Erzsébet-körút 9.

Ugyancsak Az Ujság mai számának utolsó oldalán a Vétel, Eladás apróhirdetési rovatban találjuk ezt az apróhirdetést:

ÁGYHUZAT, kettős, lenvászonból, áll két paplanlepedőből, négy nagy, két kis párnából, új, 10.000 koronáért eladó. Cim Az Ujság fiókiadóhivatalában, Erzsébet-körút 9.

Méltóztassanak kissé gondolkodni. Nyolcvanezer korona 12 darab vászon párnaciha, 6 paplanlepedő és 6 lepedő. Mindez alig néhány száz koronába került az ősrégi időkben — ez előtt öt évvel. A másik kínálat is érdekes. Két paplanlepedő, négy nagy párna, két kis párna tőzezer korona. Mi lesz belőlünk? Ha ez így tart tovább, egy darab szalvéta huszezer korona lesz.

Ezzel szemben álljon itt egy kis öszszehasonlításul egy másik példa. Ischiben, a király nyaralójával szemben elhelyezkedő egy villa hatvanezer koronáért. Megvásárolta egy közismert aradi ur. Nem hadimilliomos. A villa 16 szobából áll. Az új tulajdonos a hatvanezer koronáért nemcsak az épületet, hanem a teljes berendezést is megkapta a berendezéshez 24 új lepedő is tartozik.

Most már tisztán látjuk, hogy nálunk milyen szemérmellenül vakmerők az emberek: nyolcvanezer koronáért ágyhuzatokért, olyan vagyontárgyakat, amelyekért egész nyaralókat lehet vásárolni. Itt avatkozzék be a hatóság, mert ez már több az uzsoránál.

KÖZGAZDASÁG.

=Ujabb inzolvencia a budapesti tőzsdén. Budapestről jelentik: Ugy a helyi piacon, mint a külföldön rendkívül élénk és nagyarányú üzlet volt ma. A helyi piacon körülbelül a tegnapi kurzuson maradtak az árfolyamok. A külföldön 30—40 koronával csökkentek az árfolyamok, de legalább minden papírban volt üzlet és az a nagy aránytalanság az adók és vevők között, mely tegnap és tegnapelőtt megnehezítette a forgalmat, ma már kisebb volt és olcsó kurzusok mellett ugyan, de jelentékeny vásárlások történtek. Ujabb fizetési képtelenség is került a táblára. A bíró és pénztárgylet jelentette, hogy Csányi Lajos bizományos beszüntette fizetését. Mintegy 3—4000 darab papírról van szó és a különbözettek összege meghaladja a 300.000 koronát. A legközelebbi fizetési nap e hó 5-én lesz, addigra az inzolvenciákról is tisztább képe lesz a tőzsdének. Az árfolyamok: Magyar hitel 1100—1156, Orosz hitel 775—750, Fabank 767—710, Agribank 909—862, Hazai bank 525—502, Magyar bank 866—80, Kereskedelmi bank 5400, Budapesti bank 705—15, Viktoria 1520—1500, Ganz bank 4100—4240, Rimamurányi 1000—950, Adria 1460—1440, Atlantika 1070—1015,

Elhagyták a magyarok Szófiát.

(Katonai intézkedések a Balkánra.)

Bécsből jelentik: Szófiából érkezett utasok beszélik, hogy az osztrák és a magyar kolónia tagjai napok óta Lompalánkában vannak, ahova különvonaton érkeztek. Szófiában úgy tudják, hogy a monarchia még e hét folyamán megszakítja Bulgáriával a diplomáciai összeköttetést. Gondoskodás történt arra, hogy a diplomácia viszony megszakítása után az osztrák és magyar alattvalók monitorok általa alatta hazautazhassanak.

Budapest. Félhivatalosan jelentik: Törökországba és Bulgáriába további intézkedésig csomagokat postán küldeni nem lehet.

Bécsből jelentik: Itteni katonai körökben eddig még nem ismerik a macedóniai fegyverszünet végrehajtásának részleteit. A bolgár hadseregben a bomlás napról-napra tovább tart. A központi hatalmak haladéktalanul megtesznek minden intézkedést, hogy Törökországgal az összeköttetést vízi úton, főleg a Dunán át, a Fekete tengerig tökéletesítsék, hogy a végső esetben függetlenül legyen a

bolgár területen való felvonulás szükségességétől. Az entente csapatok osztagai állapították az eddigi demarkációs vonalat, amelyből arra következtetnek, hogy az entente szerződésbe ütköző tényerésének nagy jelentőséget tulajdonítanak. Az egyik fronton az albániai osztrák-magyar fronthoz csatlakozóan harcoló bolgár egységeket, amelyek az osztrák-magyar parancsnokság alá tartoznak, hadifoglyoknak tekintik, amely esetben ennek az intézkedésnek keresztülvitele a nehéz terepen nagy nehézségekbe ütközik. Minden jel szerint a szerb osztagok, melyekben más entente kötelékek részei is vannak, egész erejükkel észak felé igyekeznek, hogy eljuthassanak Szerbiába. Jól értesült helyről közlik, hogy itt éppentalálkozni fog a szövetséges csapatok ellenállásával, mint az olaszok, ha az albán fronton támadnának. A helyzet most ugyan komoly, de sikerült már sokkal súlyosabb helyzet mellett is urrú lenni.

LEGUJABB HIREK.

— Cseh diplomáciai képviselő. Párisból jelentik: A francia kormány a cseh nemzeti tanácsnak Párisban időző tagjaival tárgyalásokat folytatott. A tárgyalások során egyezség jött létre, melynek értelmében októbertől kezdve Párisban és Londonban a cseh nemzeti tanácsnak diplomáciai képviselője lesz.

— Cambrai felgyújtották a németek. Londonból jelentik a Reuter-ügynökség: Haig marsall jelentik, hogy Cambrai az ellenség felgyújtotta. Ma reggel Cambrai és St.-Quenter szakaszon újból megkezdődtek a harcok.

— Merénylet Trockij ellen. Helsingforsból jelentik: Trockij ellen Bojás orosz városban merényletet követtek el. Trockij a vállán revolvergolyótól megsérült. Sebesülése komoly, de nem halálos.

A MOZI.

*Egy élet álma. (Premier az Urántában.) Az esős idő ellenére nagyszámu közönség nézte végig az Uránia premierjét. Egy élet álma a címe a nagy siker mellett bemutatott drámának, amelynek meséje minden dicsőítő jelzőnél többet mond: Henriket, a püpos törpét összehozza a sors Évával, az igazán szép artista nővel. A gnom halálosan szerelmes lesz a cirkusz szépségébe, aki azonban hallani sem akar róla, akit a sors olyan kegyetlenül megcsúfolt. A kis püpos egyik barátjától egy varázsgyűrűt örökölt, melynek segítségével három kívánsága teljesül: fiatal, szép és gazdag lesz. Megváltozott formájában, nagy vagyonnal a tulajdonában kísérli meg most Évát meghódítani, de így sem sikerül. Éva egy herceget szeret. Henrik ezen annyira elkeserededik, hogy a varázsgyűrűt egy folyóba dobja s visszanyeri a törpe, püpos alakját. Összetört szívvel menekül egy régi barátjához, akinek szeretetében megtalálja élete örömet. A megkapóan szép filmet még csütörtökön vetíti az Uránia. A filmet énekbetét teszi változatossá.

*Cirkusz-dráma az Apollóban. „A négy ördög” című emlékeztető artista-film óta nem láttunk olyan izgalmas, szép és artista-produkcióban gazdag cirkuszdrámát, mint amelyen az Apollóban bemutatkozásra kerülő „Fekete sikló”. Az artisták hányavetett életét tükrözi vissza ez a kép rendkívül izgalmas mese keretében. A nyaktörő mutatványok egész sora teszi érdekesebbé a drámát. Szinte eláll az ember lélekzete ezeknek a produkcióknak láttára. A szerepeket kiváló artisták és színészek játsszák, akiknek nagy részük van a kiváló film sikerében. A darab kiállítás első

sen végeztek el hozzáértő kezek. A premieren zsúfolt nézőtér előtt került vetítésre a nagy cirkuszdráma, amely még csütörtökön kerül vetítésre.

UJ KÖNYVEK.

* Ki lenne a legszebb mozsínész. Ezzel a kérdéssel fordul a Színházi Élet legújabb száma olvasóihoz. A szépségversenynek egészen új, érdekes fajtája ez a pályázat, melyen asszonyok, leányok beküldött fényképei alapján egy filmrendezőkből és írókból álló bizottság fogja eldönteni, melyik az a nő, aki arca, feje szépsége, megjelenése által a legméltóbb és a legalkalmasabb lenne a „legszebb magyar művésznő” elnevezésre. A beküldött fényképek közlését a Színházi Élet már a jövő számában megkezdi, a legszebbnek ítélt képek tulajdonosnői között pedig huszonnyolc értékes díjat oszt ki. Az első díj egy női arany cigarettatárca, vagy pedig 2000 korona. A részletes pályázati feltételek a Színházi Élet most megjelent számában olvashatók.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. okt. 3-án:

Dolovai nábob leánya.

Színmű.

Apolló-színház.

1918. okt. 3-án:

Az asszony vörve jó. — Fekete sikló.

Uránia-színház.

1918. okt. 3-án:

Csaló ábrándok. — Egy élet álma.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Porto
Butor

&fix.

és

lakásberendezések
a legnagyobb választékban,
a legelőkelőbb kivitelben,
mindenféle árral
Wien, III. Ungargasse 25

**Villamos
vasalók,
szeszlámpa elemek
kaphatók 6681
Kalmárnál
Salacz-utca 2. szám.**

Eladó

Mikolának, a villamos megálló mellett egy négyszobás lakásból, a szükséges mellékhelyiségekkel, 3000 □-os nagy gyümölcsös és virágos kertből álló ház. Érdeklődők forduljanak 6748

Panzár Sándor
virágüzletbe, Weitzer János-utca.

Eladó

vasuti vendéglő.

Érlekezhetni a
**Hunyadmegyei Első
Takarékpénztárnál**
Hátszegén. 7091

3345—1918. ad.

HIRDETÉNY.

A 3310—1918 M. E. szám alatt közzétett rendelkezések kiegészítésül a magyar kir. miniszteriumnak 3752—1918 szám alatt kiadott rendelete alapján közzétett teszem, hogy a 3310—1918 M. E. számú rendelet 1. §-ában foglaltaktól eltérőleg az eladó az árúnak postán vagy vasúti küldeményként történő szállítása esetében a számlát vagy jegyzéket a kereskedelmi szokásnak megfelelő idő alatt, de legkésőbb az árú feladásának napjától számított 14 napon belül levélben köteles a vevő címére elküldeni. A vevő az ekként küldött árut a számla (jegyzék) kézhezvétele előtt átveheti ugyan, annak tovább elárúsítását csupán a számla, vagy jegyzék beérkezése után kezeli meg.

A számlajegyzék küldése nem kötelező oly utánvételi küldeményeknél, amelyek egyenmű árut tartalmaznak.

Az iparos vagy kereskedő raktárában, illetőleg üzlethelyiségében egymás mellett elhelyezett azonos minőségű áru és csomagolási árukra nézve a 3310—1918 M. E. számú rendelet 2. §-ában előírt külön-külön, darabonként való árjelzésen is megjelölhetők.

A gyári vállalatok telepén nem a közvetlen fogyasztás, hanem továbbadás céljára készleiben levő árukra nézve a 3310—1918 M. E. számú rendelet 2. §-ában előírt ármezjelölés egyáltalában nem kötelező.

A hirdetés egy-egy példánya a lapoknak, egy példánya a kapitányi hivatalnak, Lőcs Rezső h. polgármesternek kiadatik.

Arad sz. kir. város Közelelmezési és Közlekedési Hivatalától 1918. évi szeptember hó 14-én.

Lőcs, h. polgármester.

Vizketegséget,

sömört, rúht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flossch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skabofarm-Kenőcs“

Nincsen szaga, nem piszkosítja a bőrt, eredeti pecsételt Dr. Flossch-féle csomagolásban. Próbát tegyél 3.—k., vagy tegyél 5.—k. Csak addig 10.—k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszeráránál, Andrássy-tér 22. Vételre a „SKABOFARM“ védjegyre figyelj! 7151

Dr. KAJDACS

gyógy mindenféle bőrbetegségeket, idegrendszeri, valamint női betegségeket. — Bőrbetegségeket: „Erlach 696“ módosított legújabb szerével. — Vértisztítást Wassermann tanár módszerével. — Nőknél külön bejárat. — Levélbeli kérdésekre válaszok. Szakzsúró könyvet mentődi hőmentve 2 kor. (Bélyeg is lehet) előzetes beutalás nélkül. 181
BUDAPEST, VII., József-körút 2/a. szám.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára 1/2, literes üvegek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit!! Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.

Peppo hintőpor „ „ „ „ „ 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszeráránál

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

Bécsi előkelő leánynevelő intézet

Karola v. Rátsay, Exzellenz Ilhn v. Solwegen összeköttetésben egy Lyceummal, továbbképző tanfolyamok, nyelv-, zene-, ének-, bontlakó, félbontlakó és bejárok részére. Bőséges kitűnő ellátás. Jelentkezni naponta d. e. 11—1 óráig d. u. 3—5 óráig. 9140

Wien, VIII. Langgasse 65. Tel. interurb. 5299/B

Használt ólom

megvételre kerestetik.

ROSE YORK

Népszerűsége és kiváló szer
sápadt hölgyeknek
hogy arcuk és ajkuk tiszta,
piros színét

viisszavarásulják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegek ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyernek a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik!
A szájrészt desinficálja, utólagos kellemes. Ára 1 korona.

Hajós Árpád gyógyszeráránál

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Poloskák

irtására
egyedül biztos szer a

„Phenol-sav“

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszer

gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve

1/2 kg-os csomag 6 korona.

Kifutófiu

jóllátással

felvétetik.

Bővebbet a kiadványokban.

HIRDETÉNY.

Az ecet és ecetsav félék közforgalmának szabályozásáról szóló és 1. évi szeptember hó 21-én életbe lépett 13233—1918 Földm. minisztr. számú rendeletet ezennel kihirdetjük és az abban foglaltak pontos betartására a lakosságot felhívjuk.

A m. kir. földművelésügyi miniszternek 13233—1918. F. M. számú rendelete az ecet és ecetsav félék közforgalmának szabályozásáról. A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. tc. 1. §-ának bekezdésében nyert felhatalmazás alapján az ecetet az ezen törvény hatálya alá tartozó cikkek közé sorozza.

Az emberi élvezetre szolgáló ecet-féléknek, továbbá a hígított ecetsavnak valamint az ennek előállítására szolgáló töményecetsavnak hamisítása és hamisított állapotban való forgalomba hozatala a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. tc. értelmében tilos.

Borecet néven csak oly ecet jöhet forgalomba, mely kizárólag szőlőlevélből készült.

Borecet tartalmazzon 100 cm³-ben legalább 4 gr. ecetsavat (ecetsavhígítót), legfeljebb 1 tart. % alkoholt és 100 cm³-ben legalább 0.8 gr. cukormentes kivonatot (extraktot).

Ecet elnevezés alatt a hígított szőlőből eceterjedés útján előállított olyan termék értendő, mely 100 cm³-ben legalább 4 gr. ecetsavat tartalmaz.

Nagyobb töménységre utaló jelzéssel megnevezett ecet (ecetszesz, ecetlé, töményecet, stb.) alatt oly terméket kell érteni, amely 100 cm³-ben legalább 10 gr. ecetsavat tartalmaz.

Ecetessencia alatt olyan folyadék értendő, mely legalább 80 gr. ecetsavat tartalmaz 100 gr. ban s amely tisztaságánál fogva alkalmas arra, hogy belőle vízzel való hígítás útján élvezeti célokra alkalmas ecetsav oldat készíthessék. Ecetsavtartalmát a címkén megjelölni.

A címkén feltűnő módon meg kell jelölni a következő figyelmeztetést: „Könnyű megzavarni a vizet való hígítás útján élvezeti célokra alkalmas ecetsav oldat készíthessék. Ecetsavtartalmát a címkén megjelölni. Ezenkívül tartalmazni kell a veszélyes használati utasítást, amely megmondja, hogyan lehet a folyadékból étkezési célokra szolgáló 4—6 %-os ecetsavat készíteni.

A rendeletben felsorolt termékek hamisításának, valamint ezek hamisításának forgalomba hozatalának megtiltására az 1895. évi XLVI. tc. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott 38286—1896. F. M. általános rendelet rendelkezése irányadó.

A jelen rendelet rendelkezései az 1895. évi XLVI. tc. 11. §-ának 2. bekezdése értelmében a külföldről behozott és a rendelet 1. §-ában felsorolt termékekre is kiterjednek. Ellenben nem esik a bűntudat rendelkezések hatálya alá olyan ecetféléknek és ecetsavaknak készítése (raktáron tartása) mely külföldön való forgalomba hozatalra készült, ha készítője (raktáron tartója) hiteles érdemlősen igazolja, hogy az általa készített (raktáron tartott) ecetféléket és ecetsavat közvetlenül külföldi területre szállította vagy szállítja és a termék külföldön átvényben levő rendelkezéseknek megfelel az ilyen készítmények külön helyiségben raktározandók és árujegyzék vezetendő róluk, az árujegyzékben a készlet mennyisége, az elszállított áruk mennyisége, az elszállítás ideje, továbbá a vevő neve és lakhelye is felveendő.

A rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Az árusító a címkéjéről való készletet, mely cikkek forgalmát a rendelet szabályozza, a rendelet életbe lépése után még két héten át megtekintheti, feltéve, hogy az illető cikkek az egészére nem ártalmasak. A rendelet életbelépésétől számított harmadik naptól csak ezen rendeletben megállapított jelzésekkel ellátott árukat szabad forgalomba hozni.

Arad, 1918. évi szeptember hó 24.

Arad város tanácsa.

gépén. Kiadótulajdonos: Aradi Nyomda R.-T.